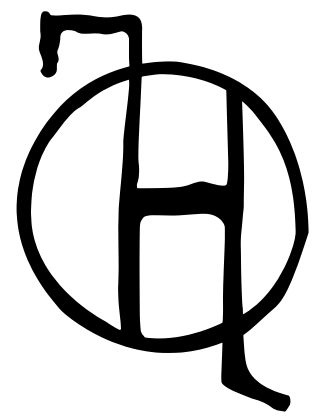

МИСТЕЦЬКА ШКОЛА ОЛЕКСИ НОВАКІВСЬКОГО

OLEKSA NOVAKIVSKY ART SCHOOL

У цьому приміщенні з 1923 по 1935 роки діяла Мистецька школа Олексі Новаківського, створена з ініціативи та за фінансової підтримки митрополита Андрея Шептицького. Ця перша у Східній Галичині українська художня школа вирізнялась чіткою національно-культурною орієнтацією й перетворилась в активний осередок духовно-мистецького життя краю. Вона стала унікальним явищем українського художнього шкільництва, посівши гідне місце в історії західноукраїнської культури ХХ століття.

Школа функціонувала на засадах приватного навчального закладу. На початку – з вересня 1923-го до 1925 рр. – діяла як окремий мистецький факультет Українського таємного університету, у якому О. Новаківський був деканом, а його заступником став живописець, графік-ілюстратор, очільник мистецького відділу Пресової квартири Легіону УСС – Осип Курилас. Школа відзначалась сильним, добре підбраним складом педагогів, які за своєю науковою і фаховою компетенцією відповідали вимогам викладання у вищому навчальному закладі.

О. Новаківський і О. Курилас проводили практичні заняття з рисунка та малярства. Предмет пластичної анатомії читав вчений-психолог, дійсний член НТШ, доктор медицини та філософії проф. С. Бaley. Історію культури навчав у школі знаний антрополог І. Раковський, досвідчений педагог, професор філософського відділу Українського таємного університету. Предмет перспективи провадив відомий у Галичині архітектор Є. Нагірний, автор численних архітектурних споруд у стилі українського модерну. Викладачем техніки та технології живопису, а також історії української архітектури був емігрант із Наддніпрянської України, знавець і колекціонер української старовини – інженер-архітектор В. Пешанський, що працював у цей час реставратором у Національному музеї у Львові. Курс історії мистецтва викладали у Школі такі першорядні педагоги, як В. Залозецький – мистецтвознавець високогоєвропейськоговишколу,дослідниктворчості та автор першої монографії про О. Новаківського. Окремі розділи цього курсу читав директор Національного музею, авторитетний вчений-лінгвіст, мистецтвознавець, декан філософського факультету Українського таємного університету – І. Свенціцький. А лекції з історії світового і візантійського мистецтва викладав митрополит Андрей Шептицький. Лекції відбувалися двічі на місяць [1925 – 1926] у Митрополичих палатах на Святоюрській горі або ж у Національному музеї, на тодішній вулиці М. Мохнацького (тепер – М. Драгоманова), 42.

Базовим методом творчого навчання вихованців була індивідуальна робота професора з учнями, що розглядалась як вирішальна передумова найпродуктивнішої передачі професійного досвіду і мистецької майстерності. Абсолютвент Краківської академії мистецтв, Олекса Новаківський від перших днів заснування Школи намагався поставити викладання у ній на високий академічний рівень. Основою професійної грамоти вважав опанування формою, композицією і рисунком.

Щорічно, у час літніх ваканцій, учні Школи виїздили на пленери до Космача. Ці мандрівки фінансував митрополит Андрей Шептицький. Тема Гучульщини, її міфологія, народні характери, багата обрядовість і мальовничий побут Карпатського краю на все життя увійшли у творчість як самого Маєстро Олексі Новаківського, так і його вихованців. На пленері О. Новаківський вимагав цільного бачення природи, точності у сприйнятті колірних співвідношень, вірного визначення тональних переходів, напруги і насичення кольорів.

Від 1926 до 1934 рр. виставки робіт учнів Мистецької школи О. Новаківського відбувались в Академічному домі у Львові та інших містах Галичини. Ці вернісажі завжди були оточені особливою увагою громадськості і преси й поширювали зацікавлення національною культурою. Стараннями Митрополита багато учнів надалі продовжували свій фаховий вишкіл у західноєвропейських мистецьких вишшх.

За майже десятилітній період існування Школи в її стінах навчалось понад 90 учнів. Серед них, зокрема, були: С. Гебус-Баранецька (1905–1985), Лев Гец (1896–1971), С. Гординський (1906–1993), В. Дядинок (1900–1944), І. Кейван (1909–1993), А. Коверко (1893–1967), Е. Козак (1902–1992), М. Кромпець-Морачевська (1897–1960), Я. Крушельницький (1916–1973), М. Левицький (1913–1993), Я. Лукавецький (1908–1993), А. Малиюца (1908–1970), М. Мороз (1904–1992), І. Нижник-Винників (1912–1993), О. Пleshkan (1898–1985), Р. Сельський (1903–1990), Г. Смольський (1894–1985) та багато інших мистців, які пізніше здобули визнання і світову славу. Чимало з них, рятуючись від більшовицького терору, покинули Україну й емігрували до США, Канади, Західної Європи, де прославили Україну своїми здобутками.

Завдяки творчій харизмі і непохитному авторитету О. Новаківського, за духовної опіки і меценатської підтримки митрополита Андрея Шептицького, Школа стала одним з найпомітніших мистецьких явищ в історії культури української Галичини ХХ століття.

Після лекції митрополита Андрея Шептицького для вихованців Школи.
На першому плані – митрополит Андрей Шептицький. Перший ряд праворуч від нього (зліва направо): В. Дядинок, В. Іванюх, Ігумен о. Климентій Шептицький. Другий ряд (зліва направо): О. Козакевич, М. Карпюк, Г. Смольський, О. Пleshkan, П. Тарак, С. Гебус, М. Мороз, С. Гординський. Третій ряд (зліва направо): невідомо, Д. Дунаєвський, В. Гриценко, Б. Бобинський. Фото 1927 р.
After lecturing at the Oleksa Novakivsky Art School.
At the front: Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky. Front row – to the right of the Metropolitan Archbishop IL to RL: V. Diadnyuk, V. Ivaniukh, Abbot Fr. Klymentiy (Sheptytsky). Second row IL to RL: O. Kozakevych, M. Karpiuk, H. Smolsky, O. Pleshkan, P. Harakh, S. Hebus, M. Moroz, S. Hordynsky. Third row (L to RL: unknown person, D. Dunayevsky, V. Hrytsenko, B. Bobynsky. Photo 1927.

Олекса Новаківський з учнями під час підготовки другої виставки Школи в Академічному домі (тепер – вул. М. Коцюбинського, 21) у Львові.
Зліва направо: О. Новаківський, В. Гриценко, О. Пleshkan, О. Пleshkan, А. Малиюца (на драбині), Г. Смольський, С. Гебус, М. Карпюк. Фото 1928 р.

Oleksa Novakivsky with students preparing for the second exhibition at the Academic House (presently – 21, M. Kotsubynsky Str.) in Lviv.
IL to RL: O. Novakivsky, V. Hrytsenko, O. Pleshkan, A. Malutsa (standing on the ladder), H. Smolsky, S. Hebus, M. Karpiuk. Photo. 1928.

Митрополит Андрей Шептицький на відкритті другої виставки Мистецької школи Олексі Новаківського в Академічному домі (нині – вул. М. Коцюбинського, 21) у Львові.
Перший ряд (сидять зліва направо): невідомо, Я. Подирицький, О. Новаківський, А. Рак, митрополит Андрей Шептицький, невідомий, Я. Пастернак, невідомий. Другий ряд (зліва направо): С. Луцук, А. Малиюца, Г. Смольський, двоє невідомі, С. Гебус, М. Карпюк, О. Пleshkan, В. Гриценко, О. Друченко, В. Дядинок та невідомі. Третій ряд (зліва направо): В. Сенцяк і двоє невідомі. Фото 1928 р.

Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky at the opening of the second exhibition of the Oleksa Novakivsky Art School at the Academic House (present-day – 21, M. Kotsubynsky Str.) in Lviv.
First row (sitting L to R): unknown person, Y. Hordynsky, O. Novakivsky, A. Rak, Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky, unknown person, Y. Pasternak, unknown person. Second row (L to R): Lutsyk, A. Malutsa, H. Smolsky, two unknown persons, S. Hebus, M. Karpiuk, O. Pleshkan, V. Hrytsenko, O. Druchenko, V. Diadnyuk and the unknown persons. Standing at the top (L to R): V. Senytsia and unknown persons. Photo. 1928.

Олекса Новаківський з учнями під час першого літнього пленеру у Космачі (тепер – Косівський р-н Івано-Франківської обл.).
Сидять (зліва направо): О. Пleshkan, С. Рудакевич, сини художника. Стоять (зліва направо): М. Мороз, невідомо, О. Новаківський, О. Козакевич, В. Іванюх. Фото 1925 р.

Oleksa Novakivsky with students during the first summer plein air in the village of Kosmach (presently – Kosiv district Ivano-Frankivsk region).
Sitting IL to RL: O. Pleshkan, S. Rudakevych with the artist's sons. Standing IL to RL: M. Moroz, unknown person, O. Novakivsky, O. Kozakevych, V. Ivaniukh. Photo. 1925.

О. Новаківський з учнями на святковому вечорі на вулиці «Качки діля» (тепер – вул. І. Котляревського, 39) у Львові.
Сидять (зліва направо): О. Пleshkan, О. Новаківський, невідомо, А. Павлюк, С. Луцук, С. Рудакевич, невідомий. Стоять (зліва направо): А. Малиюца, В. Іванюх, М. Винників, невідомий, В. Ковальчук, І. Нижник, Р. Чорний, Д. Дунаєвський. Фото 1930 р.

Oleksa Novakivsky with his students at the party at the villa "Duck Lowland" ("Kachy Dii", presently – 39, I. Kotliarevsky Str.) in Lviv.
Sitting IL to RL: O. Pleshkan, O. Novakivsky, unknown person, A. Pavlos, S. Lutsyk, S. Rudakevych, unknown person. Standing IL to RL: A. Malutsa, V. Ivaniukh, M. Vynnyk, unknown person, V. Kovalchuk, I. Nyzhnyk, R. Chorniy, unknown person. Photo. 1930.

У майстерні Мистецької школи Олексі Новаківського.
Сидять (зліва направо): С. Гебус, М. Карпюк, О. Новаківський із синами, О. Пleshkan, Г. Смольський. Стоять (зліва направо): С. Луцук, А. Малиюца, В. Булик, П. Гадис, С. Гординський, М. Мороз, В. Гриценко, Л. Падукевич, Л. Папара. Фото 1927 р.

At the Oleksa Novakivsky Art School's studio.
Sitting below: artist's sons Zhdan and Yaroslav. Sitting IL to RL: A. Rak, unknown person, D. Levytsky, V. Morachevsky, M. Krompets-Morachevsky, A. Kuridzhik, V. Buluk, P. Hody, S. Hordynsky, M. Moroz, V. Hrytsenko, L. Patsurkevych, L. Papara. Photo 1927.

Святкування іменини Олексі Новаківського.
На першому плані – сини художника Ярослав і Ждан. Сидять (зліва направо): С. Рудакевич, Ю. Морачевський, М. Кромпець-Морачевська, О. Новаківський, Я. Голубовський, Я. Голубовський, В. Старосольський, О. Пleshkan. Стоять (зліва направо): Г. Смольський, І. Голубовський, В. Гаврилюк, І. Нижник, Ковальчук, Р. Чорний, Макух, М. Мороз, невідомо, В. Ковальчук, С. Луцук. Фото 1930-х рр.

Celebrating Oleksa Novakivsky's fete day.
Front row: artist's son Yaroslav and Zhdan. Sitting IL to RL: S. Rudakevych, Y. Morachevsky, M. Krompets-Morachevsky, O. Novakivsky, Y. Holubovska, Y. Holubovska, V. Starosolsky, O. Pleshkan. Standing IL to RL: H. Smolsky, I. Holubovsky, V. Harylyuk, I. Nyzhnyk, V. Kovalchuk's wife, R. Chorniy, Maikuk's wife, M. Moroz, unknown person, V. Kovalchuk, S. Lutsyk. Photo. The 1930s.

Олекса Новаківський з родиною серед учнів Мистецької школи.
Сидять (зліва направо): Анна-Марія Новаківська із сином Жданом-Олексом, Олекса Новаківський із сином Ярославом. Стоять (зліва направо): С. Рудакевич, М. Кромпець, невідомий, О. Лукінович, М. Гауснер, О. Баб'як, М. Мороз. Фото 1923 р.

Oleksa Novakivsky with his family at the Art School's studio.
Sitting IL to RL: Anna-Mariya Novakivsky with son Zhdan and Oleksa Novakivsky with son Yaroslav. Standing IL to RL: S. Rudakevych, M. Krompets, unknown person, O. Lukyanovych, M. Hausner, O. Babiak, M. Moroz. Photo. 1923.

Митрополит Андрей Шептицький серед педагогів та учнів Мистецької школи Олексі Новаківського біля Митрополичих палат.
Сидять (зліва направо): О. Пleshkan, О. Новаківський, невідомий, А. Павлюк, С. Луцук, С. Рудакевич, невідомий. Стоять (зліва направо): А. Малиюца, В. Іванюх, М. Винників, невідомий, В. Ковальчук, І. Нижник, Р. Чорний, Д. Дунаєвський, М. Мороз, Г. Смольський, О. Пleshkan, С. Гординський, В. Дядинок, В. Іванюх. Фото 1928 р.

Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky with art teachers and students of the Oleksa Novakivsky Art School near the Metropolitan's residence on St. George Hill.
Sitting IL to RL: O. Kozakevych, O. Novakivsky, Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky, V. Peshchiansky, S. Rudakevych; the sons of the artist Yaroslav and Zhdan sitting in the front row. Standing IL to RL: R. Chorniy, D. Dunayevsky, M. Moroz, H. Smolsky, O. Pleshkan, S. Hordynsky, V. Diadnyuk, V. Ivaniukh. Photo 1926.

На іменинах Олексі Новаківського.
Сидять (попереду) сини художника Ждан і Ярослав, далі (зліва направо): А. Рак, невідомо, Д. Левицький, Я. Голубовський, О. Новаківський, І. Левицька, В. Морачевський, М. Кромпець-Морачевська, Ю. Морачевський. Стоять (зліва направо): А. Курдиджик, В. Ковальчук, С. Рудакевич, Д. Ніколишин, Ковальчук, С. Луцук, Макух, І. Голубовський, Турчак, М. Мороз, Ю. Дорош, Пелех, Р. Чорний. Фото 1930 р.

Celebrating Oleksa Novakivsky's fete day.
Sitting below: artist's sons Zhdan and Yaroslav. Sitting IL to RL: A. Rak, unknown person, D. Levytsky, V. Morachevsky, M. Krompets-Morachevsky, A. Kuridzhik, V. Buluk, P. Hody, S. Hordynsky, V. Kovalchuk, S. Rudakevych, D. Nykolshyn, V. Kovalchuk's wife, S. Lutsyk, Maikuk's wife, I. Holubovsky, Turchak's wife, M. Moroz, Y. Dorosh, Pelekh's wife, R. Chorniy. Photo. 1933.

Олекса Новаківський з учнями Школи під час другої поїздки до Космача (тепер – Косівський р-н Івано-Франківської обл.).
Стоять (зліва направо): А. Давидович, С. Гординський, Л. Янушевич, В. Дядинок, В. Іванюх. Сидять (зліва направо): Р. Чорний, О. Козакевич, О. Новаківський, С. Рудакевич, Г. Смольський. Нижче сидять (зліва направо): М. Мороз, сини художника, Д. Дунаєвський. Прилиок Дошаний (тепер – Космач, Косівський р-н, Івано-Франківська обл.). Фото 1926 р.

Oleksa Novakivsky with students during the second trip to the village of Kosmach (Ivano-Frankivsk region).
Standing IL to RL: A. Davydovych, S. Hordynsky, L. Yanushevych, V. Diadnyuk, V. Ivaniukh. Sitting IL to RL: R. Chorniy, O. Kozakevych, O. Novakivsky, S. Rudakevych, H. Smolsky. Sitting below IL to RL: M. Moroz, the sons of Novakivsky, D. Dunayevsky. Dashchany hamlet (presently – village Kosmach Ivano-Frankivsk region). Photo 1926.

A graduate of the Kraków Academy of Fine Arts, Oleksa Novakivsky did his best to provide the highest level of education from the very first days. He considered mastering the knowledge of form, composition and drawing as the basis of professional training. The individual tutoring of students as the main teaching method was believed to be the most effective way for transition of experience and skills.

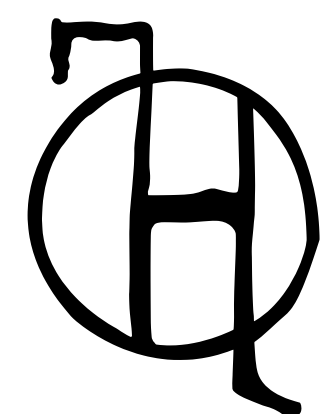
Every year during summer vacations students painted en plein air at the village of Kosmach (at present – Ivano-Frankivsk Region). Those trips were funded by Metropolitan Andrey Sheptytsky. The subject-matter of Hutsulshchyna (Hutsul areal, its mythology, folk types, rich ritualism and the Carpathian region's colourful life entered the works both of Maestro Novakivsky and young artists. While painting outdoors, Oleksa Novakivsky sought from students the integrated vision of the nature, genuineness of the perception of colour correlations, correct rendering of tonal transitions, intensity and saturation of colours.

From 1926 to 1934 the Oleksa Novakivsky Art School students' exhibitions were held at the Academic House in Lviv and other Galician towns every year. These exhibitions always attracted great attention of public and press, thus spreading interest in national culture. Due to the Metropolitan Andrey Sheptytsky's support students continued their further training and professional development in the European Academies of Art.

For over a decade of the School's existence, the number of its students totaled more than 90. Among them were, to name but a few: Stephania Hebus-Baranetska (1905 – 1985), Lev Getz (1896 – 1971), Sviatoslav Hordynsky (1906 – 1993), Vasil Diadnyuk (1900 – 1944), Ivan Keivan (1909 – 1993), Andriy Koverko (1893 – 1967), Edvard Kozak (1902 – 1992), Mariya Krompets-Morachevsky (1897 – 1960), Yaroslav Krushelnitsky (1916 – 1973), Myron Levytsky (1913–1993), Yaroslav Lukavetsky (1908 – 1993), Antin Malutsa (1908 – 1970), Mykhailo Moroz (1904 – 1992), Ivanna Nyzhnyk-Vynnykiv (1912 – 1993), Olha Pleshkan (1898 – 1985), Hryhoriy Smolsky (1893 – 1985) and other. In order to avoid the Bolshevik terror many of them left Ukraine for the USA, Canada, Western Europe, glorifying their Homeland with creative accomplishments abroad. Many of them gained recognition and world fame.

Due to Oleksa Novakivsky's artistic charisma and firm authority, alongside with the Metropolitan Andrey Sheptytsky spiritual guidance and financial aide, the School became one of the most significant artistic phenomena of cultural history of the Ukrainian Galicia of the 20th century.

ХУДОЖНЬО-МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ОЛЕКСИ НОВАКІВСЬКОГО – УНІКАЛЬНА ПАМ'ЯТКА ІСТОРІЇ, КУЛЬТУРИ Й АРХІТЕКТУРИ ЛЬВОВА

OLEKSA NOVAKIVSKY MEMORIAL ART MUSEUM – HISTORICAL AND CULTURAL LANDMARK OF LVIV

Цю колишню віллу й творчу майстерню польського художника Яна Стики [1858–1925], витриману в неороманському стилі, у 1889–1890 роках звів відомий український будівничий Іван Левинський за проектом архітектора Юліана Захаревича. Вілла вирізняється цікавим просторовим плануванням (поєднує функції житла й мистецького ательє), ліризмом середньовічних ремінісценцій (з використанням стрічастих вікон), виразним силуетом високого даху з коміннами, контрастним поєднанням нетинькованого цегляного мурування з майоліковими панно, дерев'яними обрамленнями вікон і кольоровою черепицею. Будинок складається з двох блоків: триповерхового житлового, розташованого вздовж сучасної вул. О. Новаківського, і майстерні, розміщеної вздовж вул. Листопадового Чину. Обидві частини мають окремі входи й можуть функціонувати незалежно. Однак мистецьке призначення споруди Ю. Захаревич усе ж таки підкреслив особливо: головним пластичним акцентом фасадів він зробив наріжне, гостро лучкової форми вікно художнього ательє. Живописисті й романтичність загального образу споруди підкреслено вибором будівельних матеріалів: природний камінь узято для облицювання цоколя, нетиньковану червону цеглу – для основної поверхні стін, червоно-жовту черепицю – для покрівлі, а як прикраси використано яскраві майолікові вставки. Основою композиції наріжного будинку є майстерня митця з добрим денним верхнім і бічним освітленням завдяки скляній стелі й великому вікну. Фасад будинку декорований орнаментами з цегли та керамічних кахлів. Над входом – картуш із трьома щитами – гербовий знак цеху малярів.

Тут Ян Стика разом з Войцехом Коссаком (1856–1942), Зигмунтом Розвадовським (1870–1950), Людвігом Боллером (1862–1896) та ін. в 1893–1894 роках малювали знамениту панораму «Битва під Рацлавицями» [115 × 15 м, яка до Другої світової війни експонувалася в спеціально збудованому павільйоні-ротонді в Стрийському парку у Львові.

1907 року будинок придбав великий меценат української культури, греко-католицький митрополит Андрей Шептицький і наступного року подарував його Національному музеєві (тоді – Єпархіяльному Церковному музеєві).

У 1908–1918 роках в одній з кімнат вілли, у партері, жив Модест Сосенко (1875–1920) – український художник-монументаліст, стипендіат митрополита Андрея Шептицького, автор церковних стінописів та унікального світського розпису в стилі українського модерну в приміщенні Музичного інституту імені Миколи Лисенка у Львові [нині – Львівське державне музичне училище імені Станіслава Людкевича].

1913 року в будинку оселився О. Новаківський, переїхавши сюди разом із дружиною Анною-Марією Пальмовською з-під Кракова на запрошення митрополита А. Шептицького. Працював художник у майстерні на другому поверсі, а жила родина з синами Ярославом і Жданом в п'яти кімнатах, розміщених поруч.

З ініціативи та за фінансової підтримки митрополита А. Шептицького в 1923–1935 роках у майстерні О. Новаківського діяла перша в Галичині українська Мистецька школа, якою керував художник. Вона швидко перетворилася в один із провідних культурних осередків Західної України міжвоєнного періоду і опинилась у полі уваги не лише талановиті молоді, а й притягувала до себе знакові постаті із середовища інтелектуальної та мистецької богеми краю. Великими прихильниками школи та частими гостями у майстерні О. Новаківського були поети Богдан Ігор Антонич, Богдан Лепкий, Микола Вороний, Уляна Кравченко, новеліст Василь Стефаник, музиканти Василь Барвінський, Борис Кудрик, Микола Колесса, Михайло Гайворонський, священники Тит Войнаровський та Юліан Дзерович, соціолог і правник Володимир Старосольський, журналіст Василь Софронів-Левицький, громадські діячі Дмитро Николішин і Олександр Барвінський, мистецтвознавці Микола Голубець, Володимир Січинський, Ліна Малицька, Володимир Залозецький та Михайло Драган, лікарі Іван Куровець, Мар'ян Панчшин, Вацлав Морачевський і його син, юрист Юрій Морачевський, політик Дмитро Левицький, суддя Антін Рак тощо.

У 1942–1945 роках у майстерні О. Новаківського працював український скульптор і педагог Нестор Кисілевський (1909–2000), автор гіпсового погруддя А. Шептицького (1937), яке нині належить Національному музеєві. Після Другої світової війни тут мистила майстерня Івана Севери (1891–1971), де він, зокрема, працював над проектом пам'ятника Іванові Франку.

У березні 1972 року з нагоди урочисто відзначеного ЮНЕСКО 100-річчя від дня народження О. Новаківського в приміщенні майстерні митця було відкрито художньо-меморіальний музей. Біля входу в музей – меморіальна дошка О. Новаківському [скульптор – Еммануїл Мисько, 1972], а в наріжній ніші будинку 2010 року встановлено скульптуру Божої Матері авторства Романа Петрука. Проект першої експозиції виконав син художника – архітектор Ярослав Новаківський. На внутрішніх дверях – кольорові вітражі «Музи художника» [1992] Аскольда Стернюка, а на вікні сходової клітки – класичний вітраж «Україна» (1986) Володимира Боднара.

Піднявшись крутими сходами на другий поверх, ми потрапляємо в майстерню художника, де розгорнуто постійну експозицію музею. Тут можна оглянути основні картини митця й відчутти атмосферу його творчої лабораторії, з якої відкривається прекрасний краєвид на Святоюрську гору.

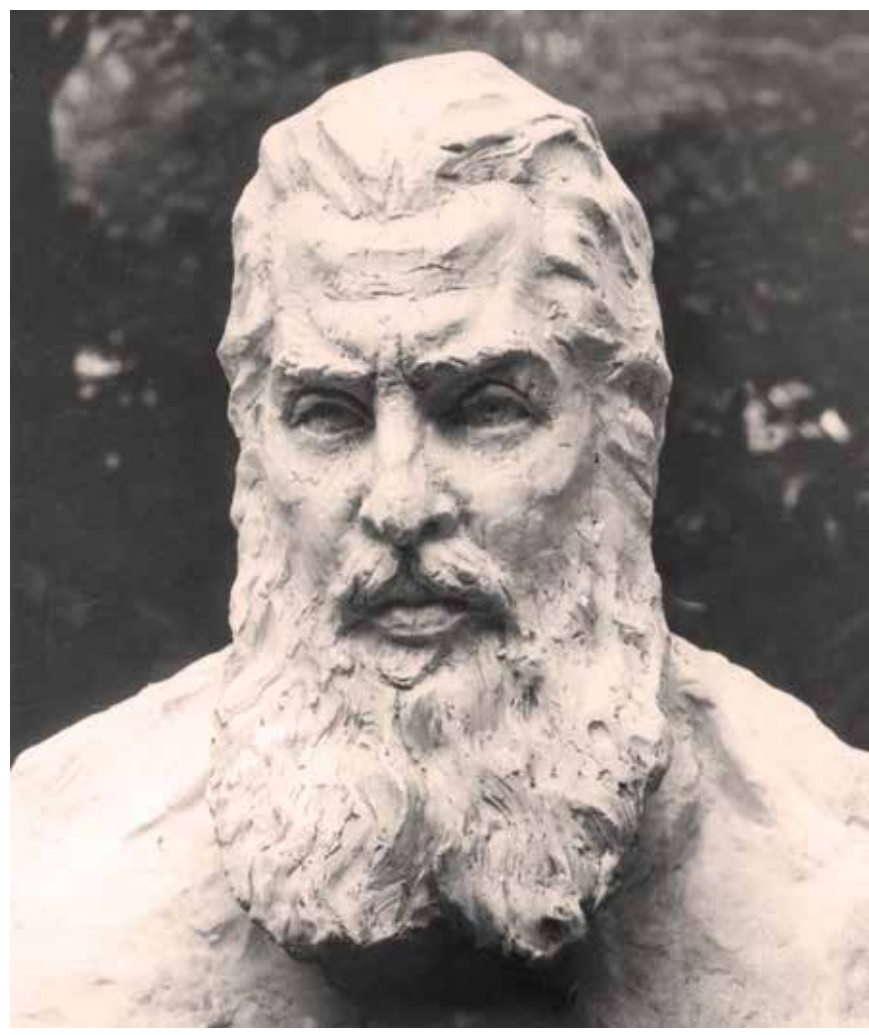
Вілла Яна Стики. Фото початку XX ст.
Villa of Yan Styka. Photo. Early-20th century.

Олекс Новаківський на терасі майстерні.
Фото 1935 р.
Oleksa Novakivsky on the terrace of his studio.
Photo. 1935.

Похорон Олекс Новаківського.
Фото 1935 р.
The Funeral of Oleksa Novakivsky.
Photo. 1935.

Нестор Кисілевський (1909 – 2000).
Погруддя Андрея Шептицького. 1937 р. Фото.
Nestor Kysilevsky (1909 – 2000).
Bust of Andrey Sheptytsky. 1937. Photo.

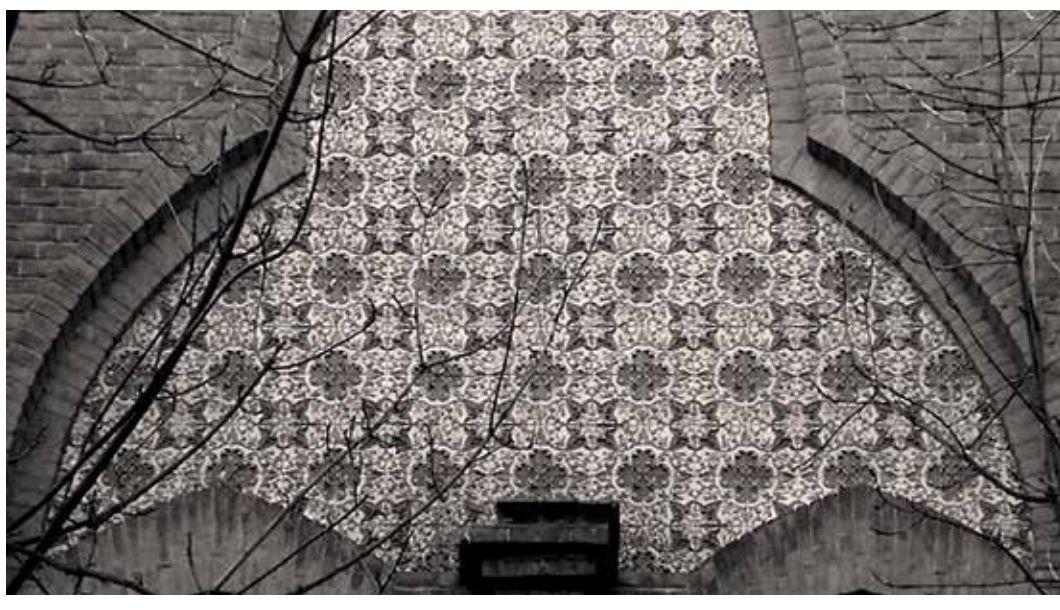
Похорон Олекс Новаківського.
Фото 1935 р.
The Funeral of Oleksa Novakivsky.
Photo. 1935.

Фрагмент першої експозиції Художньо-меморіального музею О. Новаківського
(автор експозиції – Ярослав Новаківський). Фото 1972 р.
The Oleksa Novakivsky Memorial Art Museum's first permanent exhibition
[Curator of the exhibition – Yaroslav Novakivsky]. Photo. 1972.

Гербовий знак цеху малярів на фасаді будинку
[з боку вулиці Листопадового Чину]. Фото 2015 р.
The emblem of the Lviv painters' guild on the façade of the building
[from Lystopadovoho Chynu Street]. Photo. 2015.

Керамічне панно на фасаді будинку
[з боку вулиці Олекс Новаківського]. Фото 2015 р.
The ceramic panel on the facade of the building
[from Oleksy Novakivskoho Street]. Photo. 2015.

Інтер'єр помешкання Олекс Новаківського.
Фото кінця 1920-х – початку 1930-х рр.
The interior of Oleksa Novakivsky's memorial apartment.
Photo. Late 1920s – early 1930s.

Інтер'єр помешкання Олекс Новаківського.
Фото кінця 1920-х – початку 1930-х рр.
The interior of Oleksa Novakivsky's memorial apartment.
Photo. Late 1920s – early 1930s.

Я. Стика, В. Воздницький, В. Коссак, Т. Попель та інші художники
під час роботи над "Рацлавицькою панорамою" (1893–1894). Фото.
Y. Styka, V. Vozdnytsky, V. Kossak, T. Popiel and other artists
working on the "Panorama of Racławice" (1893 – 1894). Photo.

Олекс Новаківський з дружиною Анною-Марією та синами Жданом (Олексю) і Ярославом на терасі майстерні.
Фото 1923 р.
Oleksa Novakivsky with his wife Anna-Mariya and sons Zdan Oleksa and Yaroslav on the terrace of the studio.
Photo. 1923.

Олекс та Анна-Марія Новаківські у своєму помешканні.
Фото 1910-х рр.
Oleksa and Anna-Mariya Novakivsky in their apartment.
Photo. The 1910s.

Митрополит Андрей Шептицький.
Фото 1904 р.
Metropolitan Archbishop Andrey Sheptytsky.
Photo. 1906.

Інтер'єр помешкання Олекс Новаківського.
Фото кінця 1920-х – початку 1930-х рр.
The interior of Oleksa Novakivsky's memorial apartment.
Photo. Late 1920s – early 1930s.

Інтер'єр помешкання Олекс Новаківського.
Фото кінця 1920-х – початку 1930-х рр.
The interior of Oleksa Novakivsky's memorial apartment.
Photo. Late 1920s – early 1930s.

Initially this Neo-Romanesque styled mansion belonged to the famous Polish painter Jan Styka (1858–1925). It was built by a well-known Lviv architect Ivan Levynsky (1851 – 1919) after the project of Yulian Zakharevych (1837 – 1898) in 1889 – 1890.

The villa stands out with interesting spatial planning combining the functions of a residence and an art studio. It strikes with lyricism of medieval reminiscences seen in the use of lancet windows, expressive silhouette of high rooftop with chimneys, contrasting combination of non-plastered bricklaying and majolica panels, as well as wooden window framing and colored tiles.

The house consists of two blocs: three-storey residential one that is situated on the present-day Oleksy Novakivskoho street, and the art studio facing Lystopadovoho Chynu street. Both parts have separate entrances and can function independently. However Yulian Zakharevych markedly emphasized the artistic purpose of the building by putting the main creative accent onto the studio's angular window with its sharp onion-shaped form. The picturesqueness and romanticism of the overall image of the edifice were pointed out by the choice of materials: natural stone taken for the cladding of the plinth, non-plastered red bricks – for the wall, red and yellow tiles – for the roofing, and the insertions of bright majolica – for general decoration. The major part of the architectonics of the angular building is an art studio. Its glass ceiling and big central window contribute to the excellent daylight overhead and side lighting in the interior. The façade of the building is adorned with ornamentation of bricks and ceramic tiles. The entrance is crowned with a cartouche with three shields – the coat of arms of painters' guild.

It was here that in 1893 – 1894 Yan Styka alongside with Voytsikh Kossak (1856 – 1942), Zygmunt Rozvadovsky (1870 – 1950), and Ludvig Boller (1862 – 1896) painted the renowned panorama "The Battle of Racławice" [Panorama Racławicka"], 15 m high and 115 m long. Before World War II this monumental art piece was on display at a special rotunda pavilion in the Lviv Strysky park.

In 1907 the private mansion of Yan Styka was bought by the Metropolitan Archbishop of the Ukrainian Greek Catholic Church Andrey Sheptytsky (1865 – 1944), an outstanding public, cultural figure and philanthropist. Next year His Excellence donated the building for the needs of the Church museum [present name – the Andrey Sheptytsky National Museum in Lviv]. From that time on a few prominent Ukrainian artists lived there. Among them – Modest Sosenko (1875 – 1920), a Metropolitan Andrey Sheptytsky's scholar, who resided in one of the rooms on the ground floor in 1908 – 1918. Sosenko was renowned for his church murals executed in Ukrainian modern style. Among the most eminent are also his wall paintings at the Mykola Lysenko's Music Institute in Lviv [at present – Lviv State Music College named after Stanislav Lyudkevych].

In 1913, on invitation from the Metropolitan Andrey Sheptytsky, Oleksa Novakivsky (1865 – 1935), together with his spouse Anna Mariya Palmovska, relocated from Krakow to Lviv and took up residence in this edifice. The artist worked in the studio on the second floor, while the family with children Yaroslav and Zhdan lived in the five rooms alongside.

During 1923 – 1935 the studio of Oleksa Novakivsky was home to the first private Ukrainian art school in Halychyna [Galicia] with about one hundred students from all over Ukraine in attendance. The initiative for the school came from Metropolitan Andrey Sheptytsky who supported it financially.

The Art School of Oleksa Novakivsky quickly turned into one of the main cultural centers of Western Ukraine of the interwar period. It attracted not only young artists who were eager to enter the world of art, but also many significant figures of the intellectual and artistic bohemia in Galicia. Among the School's major supporters and its frequent visitors were poets Bohdan Ihor Antonych, Bohdan Lepky and Ulyana Kravchenko, novelist writer Vasyl Stefanyk, composers and musicians Vasyl Barvinsky, Borys Kudryk, Mykola Kolesa, Mykhaylo Hayvoronsky, sociologist and lawyer Volodymyr Starosolsky, journalist Vasyl Sofroniv-Levitsky, public figure Dmytro Nykolyslyn, art critics Mykola Holubets and Lina Malyska, physician Vavla Morachevsky and his son, lawyer Yuri Morachevsky, politician Dmytro Levitsky, justice Antoni Rak, etc.

In 1942 – 1945 the studio became a workplace of the prominent Ukrainian sculptor and pedagogue Nestor Kysilevsky (1909 – 2000), the creator of Metropolitan Andrey Sheptytsky's plaster bust [1937] [now in the collection of the Andrey Sheptytsky National Museum in Lviv]. After World War II Ivan Severa (1891 – 1971) worked here on the design of Ivan Franko's monument.

In March 1972, on the occasion of Oleksa Novakivsky's centenary, celebrated under the auspices of UNESCO, the Memorial Art Museum of the painter was opened in the studio. At the entrance to the museum a memorial plaque dedicated to Oleksa Novakivsky (sculptor – Emmanuel Mys'ko, 1972) was placed.

Museum's first permanent exhibition was outlined by an architect Yaroslav Novakivsky (1920 – 1982), the artist's son. The classic stained glass "Ukraine" (1986) by Volodymyr Bodnar was installed on the window of the staircase, and the interior doors were embellished by the stained glass windows "Artist's Muses" (1992) by Askold Sterniuk. In 2010 in the house's cornerstone niche the statue of the Virgin Mary (created by Roman Petruk) was located.

Going up the steep stairs, we enter the museum's permanent exposition arranged at the former art studio. Its windows command the magnificent view overlooking St. George Hill. Here we can see the main paintings of Oleksa Novakivsky and experience the atmosphere of this special place.

Родина Олекс Новаківського на терасі майстерні.
Стоять (зліва направо): Оліга, Ждан-Олекс, Оксана, Леонтин Новаківські, Юлія Лещенко, Марта Новаківська-Лещенко.
На першому плані: Ганна і Данило Новаківські. Фото 1972 р.

The Novakivsky family on the terrace of the studio.
Standing (L to R): Olya Novakivska, Marta Leshchenko-Novakivska (Museum's first curator), Daryia Novakivska.
At the front: Hanna and Danylo Novakivsky. 1972 photo.

Ярослав і Андрій Новаківські на «Виставі рисунків Олекс Новаківського». Фото 1982 р.
Yaroslav and Andriy Novakivsky at the "Exhibition of drawings by Oleksa Novakivsky". Photo. 1982.

Родина Олекс Новаківського на першій експозиції Художньо-меморіального музею митця.
Стоять (зліва направо): Оліга, Ждан-Олекс, Оксана, Леонтин Новаківські, Юлія Лещенко, Марта Новаківська-Лещенко. Фото 1972 р.
The Novakivsky family attending the Oleksa Novakivsky Memorial Art Museum's first permanent exhibition.
Standing (L to R): Olya, Zhdan Oleksa, Oksana, Leontine Novakivsky, Yuliya Leshchenko, Marta Novakivska-Leshchenko. 1972 photo.